

Morten Albæks tale til ungdommen

Taler

Morten Albæk
Forfatter, filosof og
erhvervsmand

Dato

13. maj 2020

Omstændigheder

I anledning af coronakrisen bad Berlingske en række danske meningsdannere om at skrive en tale til ungdommen.

Du kære, smukke unge sjæl. Du, som svæver mellem håb og fortvivlelse, mellem uovervindelighed og mindreværd.

Så lang tid, du har et åndedræt og kognitivt er til stede i det, vi kalder livet, så er der én stige, du aldrig må forsømme at træde op ad hver dag. Trin for trin. En stige, der er en helt og aldeles fundamentalt anden end den, som du fra barndomsårene først ubevidst og legende begyndte at betræde, men som du, i takt med at tyngdelov og terminer stækker dig, må mønstre en stadigt større kraftanstrengelse for at presse dig selv opad, nemlig karrierestigen.

Uanset hvor mange (løn)trin, du når at kravle, kommer karrierestigen aldrig til at kunne frelse dig fra dine fortrydelser, når kisten lukker.

Den stige, jeg her taler om, er Selvrespektens Stige. En stige, der står på et fundament af ærlighed. Over for dig selv og over for andre.

Et fundament for dit liv, der hovedsagelig består af, at du kun tillader at invitere de mennesker ind i dit ene kostbare liv, der er ærlige over for dig. For kun herved vinder du muligheden for at udvikle en sund selvindsigt. Indsigt i dine svagheder, og i hvad du ikke kan, såvel som din styrker, og i hvad du kan. Med din selvindsigt vinder du muligheden for at udvikle en sund og stærk selverkendelse. Erkendelsen af, hvem du er, hvem du ønsker at blive, hvem du aldrig vil være, og hvem du aldrig kan blive.

For nej, du kan ikke blive lige, hvad du vil, uanset hvor meget dine forældre i

misforstået kærlighed har sagt det til dig. Uanset hvor meget en overentusiastisk og godtroende, men ikke desto mindre vildfaren ungdomscoach må have forsøgt at bilde dig det ind. Og det er fuldstændigt uproblematisk. For selv om der er så meget i livet, man aldrig kan blive og derfor aldrig kommer til at opleve, så er livet så hamrende stort, smukt, komplekst og uforudsigeligt, at det hele tiden tilbyder dig flere oplevelser og erkendelser, end du nogensinde vil være i stand til at tro eller overskue.

Kun i kraft af selverkendelsen vinder du muligheden for at udvikle et sundt og stærkt selvværd. En følelse af, at du er noget værd i egen ret som menneske. At du er et godt menneske qua din etik, aldrig qua dit eksamenssnit. At du er et værdigt menneske qua din adfærd, aldrig qua dine forældres postnummer eller arbejdsgiveren ved dit første job. For med den erkendelse har du ingen grund til at bære dig selv med mindreværd i mødet med én, der ellers i øjeblikket synes smukkere, klogere, rigere og mere populær end dig selv. Du vil bære dig med lige dele ydmyghed og nysgerrighed, med åbenhed og ro. For du har forstået, at mødet med et andet menneske uden for sportsarenaen ikke er en konkurrence, men en livsgave.

Generationsoprør

Og lad være med at tro på min og tidligere generationers messen om, at konkurrence og egennytte skaber de bedste resultater. Det gør det hverken i venskab, kærlighed eller forretning.

Hvor det at gøre livet til en konkurrence er både finansielt overvurderet og eksistentielt fejlfokuseret, så er det at leve et liv med integritet og konsekvens til gengæld vigtige eksistentielle mineraler, hvorfra det meningsfulde liv kan gro. Og derfor, på basis af dit sunde og stærke selvværd, vinder du muligheden for at udvikle en sund og stærk selvrespekt.

Så trød op og bær dig selv med værd og respekt.

Hver dag. Trin for trin. Men start fra bunden. Ærlighed og selvindsig tager tid. For samfundsøkonomien kan det på kort sigt langt bedre betale sig at dope dig på selvtillid, så du hurtigt kan komme ud i trædemøllen og marchere i takt med dem, der allerede knokler i den. Så tro lige så lidt på din egen genialitet som på din egen uduelighed. Sandheden og meningen ligger et sted midt imellem,

mellem tilliden og tvivlen. Hvis du render rundt i en selvtilstrækkelig rus af tillid til dig selv, bliver du svær at elske. Du bliver ensom. Hvis du omvendt møder verden med selvforagt og konstant mistro til dig selv, bliver du svær at elske.

Du bliver ensom. Du er noget værd i egen ret.

Respekterer du det, bliver du nem at elske.

Det er ikke nogen nem opgave. Min og tidligere generationer kan til stadighed ikke kende forskel på tilfredshed og mening. På selvtillid og selvværd. På svaghed og sårbarhed.

På lov og etik. På gode karakterer og en stærk karakter. Men forvent ikke en fanfare, når din naivitet og idealisme rammer verden. Det kommer til at gøre ondt, når du udfordrer min og tidligere generationer på, om vores liv eksistentielt set rummer den mening, det har potentiale til. Især for dem, det har kostet dyrt at træde op ad karrierestigen.

Men hold fast. Og mind dig selv om, at én af de største fortrydelser, når det voksne menneske ligger på dødslejet, er fortrydelsen over ikke i højere grad at have levet det liv, som man selv ønskede, frem for det andre forventede.

Brug den smerte. Væn den til at sige fra, skubbe væk og træde op og frem, når uretfærdigheder opstår. Lad dig aldrig udvinde og opbruge som en ressource. Lad aldrig nogensinde noget menneske, der ikke er dit eget barn, overbevise dig om, at deres liv er større end dit. Lige så lidt som at nogen organisation eller fællesskab er det.

Du kære smukke unge sjæl. Din fineste og eneste pligt – før såvel som efter covid-19 – er at bære dig på en måde, der hver dag skaber selvindsigt, der skaber selverkendelse, der skaber selvværd, der skaber selvrespekt. Så vil der altid vente dig et håbefuldt og værdigt liv.

Kilde

www.berlingske.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Hyldesttale

Relateret

Geeti Amiris tale til ungdommen
11. maj 2020

Knud Romers tale til ungdommen
8. maj 2020

Martin Thorborgs tale til ungdommen
13. maj 2020

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/morten-albaeks-tale-til-ungdommen>